

Ústne odôvodnenie rozsudku, prečítané predsedom senátu JUDr. Štefanom Michálikom na verejnom zasadnutí dňa 4.12.2006.

Odvolanie obžalovaných, ktorých súčasťou sú aj viaceré listiny a z odvolania prokurátora je zrejmé, že základným sporom týchto strán trestného konania tejto obhajoby a prokurátora, ktorý ako zástupca štátu podal obžalobu, je otázka zákonnosti priznávajúcich sa výpovedí obžalovaných v prípravnom konaní a z toho vyplývajúca potreba vykonať ďalšie dôkazy, najmä tie, ktoré sa nachádzajú v archíve v Levoči. Odvolací súd po záverečnom súhrnnom vyhodnotení vykonaných dôkazov dospel k záveru, že priznania sa obžalovaných v prípravnom konaní neboli získané nezákonným spôsobom, teda pod nátlakom.

Pred výsluchom vyšetrovateľov pred Krajským súdom v Bratislave obžalovaný Andrášik sa na priamu otázku, či vyšetrovateľ Lamačka voči nemu použil fyzické násilie a aké, nevyjadril a ďalej uvádzal, že mu bolo vyhrázané trestom smrti. Treba uviesť, že poučenie obžalovaného vyšetrovateľom o tom, že je stíhaný za určitý trestný čin, za ktorý mu hrozí trest smrti, prípadne iný prísny trest a že priznanie a spolupráca s orgánmi činnými v trestnom konaní pri objasňovaní tohto trestného činu je poľahčujúca okolnosť, na ktorú môže súd prihliadnuť napr. v prípade trestu, nie je možné hodnotiť ako psychický nátlak zo strany vyšetrovateľa, ako to tvrdí obhajoba s príslušnou právnickou úpravou.

Spolupráca a dohoda obžalovaného, polície, príp. s prokurátorom je možná aj podľa teraz platného trestného poriadku. Rovnako je zrejmé, že režim vo väzbe je pre podozrenie zo spáchania závažného trestného činu iný ako na slobode.

Keby bol tlak na obžalovaných taký veľký a nezákonný ako hovorí obhajoba, zrejme by sa priznali všetci obžalovaní, no nestalo sa tak. Je tiež zrejmé, že obžalovaní, ktorí sa priznali, po čase svojej priznania odvolali, a to aj v prípravnom konaní, hoci hrozba trestom smrti v uvedenom zákone ďalej trvala. Trest smrti bol u nás zrušený až podstatne neskôr. Tu treba uviesť, že obžalovaní, najmä obžalovaný Kocúr, vo svojich priznávajúcich sa výpovediach uvádza niektoré skutočnosti, ktoré neboli ani po rokoch vyšetrovateľom známe, no vo výsluchu sa potvrdili. Ako tu, na verejnom zasadnutí bolo obhajobou čítané, pri tzv. fyzickom nátlaku sa obžalovaný Andrášik na otázku vyšetrovateľa, resp. jeho tvrdenie, že ho svedok usvedčuje, mal vyjadriť: “Svedok keca voloviny“. Takáto odpoveď policajtom sa predsa nedá hodnotiť ako odpoveď človeka zlomeného nezákonným psychickým nátlakom týchto policajtov.

Obhajoba tiež predniesla a prečítala záznam o istých verziách polície, ktorý bol tiež zatajený v archíve v Levoči a podľa ktorého jedna z verzií hovorila o znásilnení poškodenej, táto verzia mala vzniknúť v čase, keď túto skutočnosť ešte polícia nemala potvrdenú. Tu treba uviesť, že vyšetrovacía verzia je hypoteticky určená možnosť o tom, ako sa vyšetovaný čin mohol stať, kto ho mohol spáchať, akým spôsobom, následkom atď. Týchto verzií býva v jednom prípade viac, postupným vyšetrovaním, zadovážením dôkazov buď sa verzia vylúči alebo potvrdí, prípadne môže vzniknúť nová vyšetrovacía verzia. Aj v tomto prípade bolo takýchto verzií viac a k nim bolo vykonávané aj množstvo dôkazov, výsluchov a pod., ktoré mnohé nič neriešili, a preto celé množstvo takýchto listín, zápisníc, správ bolo uložené do archívu. **Takýmto dôkazom je nesporne aj výpoveď svedka, podľa ktorej tento svedok sledoval breh povodia, kde sa našlo telo nebohej, ktoré tam mohlo byť viac dní, pričom v jednotlivých dňoch si nevšimol, resp. nevidel tam mŕtve telo, a to ani v deň, keď sa toto telo našlo. Keby pozornejšie sledoval daný vodný**

tok, možno by sa telo objavilo skôr a znalci majú ľahšiu úlohu. Nepochybné je však, že v danom úseku sa telo našlo, podľa znaleckých zistení ležalo vo vode viacej dní. Vypočutie tohto svedka by teda neprinieslo nič nového. Obhajobou dodaného znaleckého vyjadrenia, pre túto obhajobu vyšiel jednoznačný záver, že na tele nebohej nebolo potvrdené žiadne násilie. Znalci vychádzali okrem iného aj z výpovede vyššie uvádzaného svedka.

No z pôvodného znaleckého posudku jasne vyplýva, že vzhľadom na dlhý pobyt tela vo vode nie je možné konštatovať násilie, ale ani pôsobenie násilia vylúčiť. Iné verzie viedli k tzv. arabskej stope, k tomuto boli tiež vykonané viaceré dôkazy, výsluchy, táto verzia sa nepotvrdila.

Ďalšia verzia viedla k obvineniu Hrma, Ktoré obvinenie sa tiež nepotvrdilo a dôkazy boli odložené do archívu. Keby skutočne bolo úlohou vtedajšej polície vytvoriť páchatel'a tohto hrozného činu, mohli tak urobiť už touto osobou, prípadne dôkazy o nepotvrdených verziách zlikvidovať a nie uložiť do archívu. Malo na to dosť času aj po zrušení pôvodného odsudzujúceho rozsudku. Tvrdenia obhajoby o možnom manipulovaní so spisom a zatajovaním dôkazov neobstoja. So zreteľom na záver, že výpovede, ktorým sa niektorí obžalovaní priznali a v nich usvedčovali seba, ako aj ďalších spoluobžalovaných, neboli získané vynútené, teda nezákonne, spolu s výpoveďami svedkov, ktorí tieto priznania obžalovaných dopĺňujú a podporujú a o ktorých zákonnosti nemá pochybnosti ani odvolací súd, že môže prijať taký skutkový záver, aký uviedol Krajský súd napadnutého rozsudku.

Najvyšší súd preto nemá pochybnosti o správnosti skutkových zistení, že obžalovaní sa dopustili protizákonného konania, tak ako je uvedené v bodoch 1 až 4 skutkovej veci napadnutého rozsudku.

Odvolací súd dospel tiež k záveru, že ďalšie dôkazy, ktorých vykonanie navrhli obžalovaní vo svojich odvolaniach po zvážení obsahu k nim pripojených listín, nie je tieto dôkazy potrebné vykonať, pretože dôkazy, ktoré už boli vykonané, a to v rozsahu nevyhnutnom na zistenie skutkového stavu, tvoria ucelenú reťaz preukázujúcu zistený skutkový stav. Táto reťaz dôkazov by nebola porušená ani vykonaním navrhovaných dôkazov. Tu je treba uviesť, že v zmysle § 2, odsek 5 nie je možné alebo nutné vykonať každý jeden navrhnutý dôkaz, stačí vykonať dôkazy v rozsahu nevyhnutnom a potrebnom pre zistenie skutkového stavu na rozhodnutie.

Obhajoba v rámci spochybnenia zákonnosti postupu vyšetrovania pôvodného konania poukazovala na mimoriadny záujem médií v čase vyšetrovania posudzovaného činu a tlak na orgány činné v trestnom konaní, na účelovom odhalení a potrestaní práve týchto obžalovaných z Nitry. **Zo spisu však tiež vyplýva, že práve rodinní príslušníci obžalovaných boli na významných postoch vtedajšej spoločnosti, mali svoj vplyv, jeden bol dokonca členom Rady obrany štátu** a ukazuje sa, že pokúšali sa zasiahnuť cez svoj vplyv okrem oficiálnych sťažností a podaní, ktoré tu boli tiež prezentované, na zamedzenie trestného stíhania.

Po zrušení pôvodného odsudzujúceho rozsudku po podaní sťažnosti pre porušenie zákona, sa tiež rozbehla veľká mediálna kampaň, ktorá v podstate jednostranne z pohľadu obžalovaných informovala o nezákonnostiach pri ich stíhaní vtedajšou políciou a súdmi. Uvádza vyjadrenia obžalovaných a rozprávania ich v úvodzovkách príbehov. V tejto súvislosti zostáva nezodpovedaná otázka, tu však treba zdôrazniť, že odpoveď na ňu nebolo úlohou Krajského ani Najvyššieho súdu, ktorá spočívala v tom, že či pri realizácii mimoriadneho opravného prostriedku v roku '90 sa neprejavil, resp. nevznikol stret záujmov, **keď osoby, ktoré do pôvodného rozhodovania**

o vine stáli na strane obhajoby, obžalovaní prešli na stranu obžaloby, resp. na stranu s právom realizovať mimoriadny opravný prostriedok.

Je nepochybné, že obvinený má právo obhajovať sa tak, ako uzná za vhodné, teda môže sa priznať, popierať, klamať, odoprieť výpoveď, uvádzať nové skutočnosti a pod., avšak aj toto právo má svoje obmedzenie, keď obvinený svojimi výpoveďami, tvrdeniami nesmie spáchať trestný čin, ohovárať a ovplyvňovať svedkov, spoluvinných a pod.

Vyjadrenie obžalovaných prostredníctvom vybraných médií a redaktorov po zrušení pôvodného odsudzujúceho rozsudku však počas dlhej doby v živej trestnej veci mohli nepochybne ovplyvňovať verejnosť a tým aj prípadných svedkov, ktorí mohli byť v tejto veci vypočutí. Či takéto konanie obžalovaných hraničilo s vedomím dôvodov v zmysle § 67, odsek 1, pís. b Trestného poriadku. A v takomto nezákonnom postoji pomáhali niektoré vybrané médiá. Pričom poškodenej, ktorá zomrela trýznivou smrťou, tieto médiá nevenovali skoro žiadnu pozornosť, ani jej trpiacej rodine, traumy z následkov, ktoré po smrti poškodenej v rámci uvádzanej mediálnej kampane museli pozostalí znášať.

Vychádzajúc zo správne zisteného skutkového stavu, ako už bolo skôr konštatované, Krajský súd nepochybil, keď zistené konania obžalovaných v jednotlivých bodoch napadnutého rozsudku posúdil ako v bode 1 spolupáchatelstvo trestného činu obmedzovania osobnej slobody podľa § 9, odsek 2, § 231, odsek 1, 2 Trestného zákona účinného v čase spáchania skutku, a to obžalovaných Kocúra, Andrášika, Beďača, Čermana, Dúbravického; v bode 2 ako spolupáchatelstvo trestného činu porušovania domovej slobody podľa § 9, odsek 2 § 238, odsek 1 pís. b Trestného zákona účinného v čase spáchania skutku: Andrášik, Čerman; v bode 3 spolupáchatelstvo trestného činu znásilnenia podľa § 9, odsek 2, § 241, odsek 1 Trestného zákona účinného

v čase spáchania skutku, obžalovaní Kocúr, Andrášik, Beďač, Čerman, Dúbravický, pomoc k trestnému činu znásilnenia podľa § 10 odsek 1, pís. c, § 241, odsek 1 Trestného zákona účinného v čase spáchania skutku obžalovaný Lachman; v bode 4 spolupáchateľstvo trestného činu vraždy podľa § 9, odsek 2, § 219 Trestného zákona účinného v čase spáchania skutku: Kocúr, Andrášik, Beďač, Čerman, Dúbravický.

Krajský súd nepochybil, keď trestnosť činov obžalovaných posudzoval podľa Trestného zákona účinného v čase jeho spáchania v zmysle § 16 odsek 1 Trestného zákona. Najpriaznivejšie posúdenie pre obžalovaných podľa tohto zákona je založené na skutočnosti, že v Slovenskej republike nie je možné uložiť trest smrti od doby teda jeho zrušenia, a to po pristúpení Slovenska k tomuto medzinárodného dohovoru k nevykonaniu trestu smrti.

V zmysle § 16, odsek 2 Trestného zákona v čase rozhodovania o trestnom čine, teda aj podľa skoršieho platného zákona, resp. účinného zákona nie je možné uložiť taký trest, ktorý už neexistuje, resp. jeho uloženie a vykonanie je neprípustné, to znamená, že u obžalovaných odpadla zákonná možnosť uložiť trest smrti za trestný čin vraždy, rovnako však nie je možné ani uložiť výnimočný trest odňatia slobody do 25 rokov, ktorý bolo možné uložiť v podstate ako náhradný trest za trest smrti, pokiaľ pre tento neboli splnené všetky zákonné podmienky, v podstate to znamená, pokiaľ bol zrušený základný trest, nie je možné uložiť ani náhradný trest za tento základný.

So zreteľom na brutálny spôsob vykonaného činu, útrapy, ktoré musela poškodená nebohá Cervanová pred smrťou prežiť, u obžalovaných Kocúra, Andrášika, Dúbravického boli splnené zákonné podmienky na uloženie výnimočného trestu odňatia slobody na 15 rokov. Keďže však platná zákonná úprava takýto trest nepripúšťa, nebolo možné vyhovieť odvolaniu prokurátora

na uloženie výnimočných trestov, ale súd sa mohol teda pohybovať pri ukladaní trestu sadzbu od 10 do 15 rokov.

Krajský súd síce logicky uvažoval o zmiernení pôvodných trestov aj u týchto obžalovaných vzhľadom na plynutie času ako odškodnenie za dĺžku konania v zmysle judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva, no zabudol, že obžalovaní boli už odškodnení za prieťahy v tomto konaní, ktoré im priznal Ústavný súd SR vo forme peňažnej náhrady. A dvojnásobné odškodnenie z dôvodu neprimeranej dĺžky konania neprichádza do úvahy. Preto Najvyšší súd SR napravil toto pochybenie Krajského súdu a sám uložil uvedeným trom obžalovaným prísnejšie tresty odňatia slobody v rámci zákonnej sadzby 10 až 15 rokov. Tieto tresty odrážajú mieru zavinenia obžalovaných, podiel na spáchaní trestnej činnosti. Pre výkon týchto trestov ich zaradil do 3. nápravno-výchovnej skupiny v zmysle § 39, odsek 2, pís. c Trestného zákona, urobil tak na základe odvolania krajského prokurátora, pričom toto odvolanie prokurátora voči ostatným obžalovaným neakceptoval. Odvolania obžalovaných vzhľadom na skôr uvedené zamietol ako nedôvodné.

To boli stručné dôvody rozhodnutia, resp. ktoré viedli k takémuto rozhodnutiu Najvyššieho súdu ako bolo oznámené, vyhlásené.

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný žiadny opravný rozsudok, prípustné je dovolanie.

Tým je verejné zasadnutie skončené.